

Ihmissuhdepuu (45 min)

Tavoite: Harjoitus auttaa näkemään, että jokaisen ympärillä on paljon ihmisiä, joiden kanssa hän on tekemisissä. Kaikilla on kontakteja sekä toisiin nuoriin että aikuisiin.

Tarvikkeet: Paperia ja kyniä.

Harjoitus aloitetaan sillä, että jokainen pohtii rauhassa itsekseen niitä ihmisiä, joiden kanssa on ollut tekemisissä viime viikon aikana. Keitä tapaa päivittäin, keitä viikoittain, entä harvemmin? Harjoituksen yhteydessä voi myös miettiä satunnaisesti viime viikon aikana kohtaamiaan ihmisiä: hammaslääkärinä, nettituttua, nuorisotyöntekijää, bussikuskia ja niin edelleen. Tämän jälkeen jokainen oppilas piirtää omista ihmissuhteistaan ihmissuhdepuun, johon hän piirtää itsensä puun rungoksi. Harjoituksessa mietitään, ketkä ovat läheisempiä ja ketkä kirjataan lähemmäs runkoa. Oksan vahvuus tai hentous voi kuvata yhteydenpidon tiivyyttä. Mihin omat luokkakaverit sijoittuvat? Entä opettajat?

Harjoitus voidaan purkaa keskustelemalla. Mikä tekee ihmisestä läheisen? Miksi joku kirjataan lähemmäs ja toinen kauemmas? Puun sijaan voidaan myös piirtää esimerkiksi hämähäkin seitti ja ihmiset lähemmäs tai kauemmas seitin keskustasta sen mukaan, miten läheisiä he ovat.

Kun jokainen oppilas on saanut kaikki ihmisensä lisättyä paperiinsa, ryhdytään täyttämään opettajan taululle tekemään puuhun tai seittiin ryhmän yhteistä verkostoa. Oppilaat kertovat, keitä ihmisiä ovat viikon aikana tavanneet. Yhteiseen verkostoon ihmiset voidaan nimetä yläotsikoittain, esimerkiksi opettajat, vanhemmat, kaverit. Yhteisessä mallissa ei tarvitse kertoa, kuinka läheisiä tai tärkeitä kohdatut ihmiset ovat olleet. Tärkeintä on koota näkyville koko se aikuisten tai toisten nuorten joukko, jonka kanssa oppilaat ovat olleet tekemisissä. Tämä auttaa ymmärtämään, että nuorten ympärillä ja tukena on iso joukko ihmisiä.

Kun yhteinen verkkomalli on valmis, keskustellaan, kuinka paljon meillä on ihmisiä lähellämme. Jotkin kohtaamisista ovat merkittävämpiä kuin toiset, ja osa on pidempiä ja osa lyhyempiä. Yksinäiseksi itsensä kokeva ei usein hahmota kaikkia niitä myönteisiä kontakteja, joita jokaiselle kertyy. Joku voi tuntea, ettei kukaan välitä hänestä. Verkoston piirtäminen voi auttaa huomaamaan

ympärillään sellaisia ihmisiä, joita ei ole osannut ajatella. Verkostosta huomaa, että on paljon ihmisiä, jotka ovat olemassa juuri sinua varten.

Harjoituksen yhteydessä voidaan myös keskustella yleisellä tasolla tai pienissä ryhmissä tärkeistä ihmisistä ja eritoten tärkeistä aikuisista ja heidän roolistaan. Omien vanhempien ohella opettaja, nuorisotyöntekijä, kummitäti tai -setä ja naapuri voivat olla nuoren tärkeitä aikuisia. Nuorilla on tarve keskustella omista arvoistaan, arvostuksistaan ja näkemyksistään. On tärkeää, että jokaisella nuorella on aikuinen, jonka kanssa keskustella. Jokainen oppilas voi miettiä, kuka on hänen elämänsä tärkein ihminen. Kuinka kauan oppilas on tuntenut hänet? Mitä tuntee, kun on hänen kanssaan? Miksi hän on itselle tärkeä? Mitkä ovat kolme asiaa, joita nuori tekee hänen kanssaan?

Tämä harjoitus on hedelmällinen myös, jos opettaja täyttää oman puunsa. Tämän jälkeen voidaan verrata opettajan ja nuorten verkostoa. Miten eri-ikäisten kontaktit poikkeavat toisistaan? Oppilaat voivat hahmotella myös tulevaisuuden verkkoaan: keitä ihmisiä heillä on lähitulevaisuudessakin seitissään?

Myötätuuli Tiina Honkonen KY